

УДК 82.09

Мунько Дар'я Олександрівна

аспірантка кафедри зарубіжної літератури
Дніпровський національний університет ім. Олесь Гончара
<https://orcid.org/0000-0002-3048-3416>
dmunko333@gmail.com

**«EVERYDAY LIFE» У ТВОРАХ В.К.ВІЛЬЯМСА ТА ДЖ. ДЖАРМУША:
ВІД ПОЕЗІЇ ДО ПОЕТИКИ. ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ ВИМІР**

Анотація. У статті досліджується поезія Вільяма Карлоса Вільямса, що звертається до буденного, звичайного і поетизує повсякденність життя, що було властиво літературі модернізму. У наш час поезія Вільямса надихає режиссера Джима Джармуша на створення поетичного кіно про повсякденність та про поетичність/поетичний потенціал звичайного рутинного життя «Патерсон» («Paterson»). Режисер переосмислює ідеї Вільямса і знімає складний постмодерністський фільм про звичайне життя у маленькому місті Патерсон, де зображує рутину головного героя-водія автобуса. При зовнішній простоті і тривіальності це життя спонукає героя на ім'я Патерсон читати поезію модерністів та писати свої вірші, які темами і образами перегукуються з творчістю відомого жителя міста Патерсона – поета Вільямса. Зокрема, розглядається те, як саме відбувається інтермедіальна взаємодія творчості Вільяма Карлоса Вільямса (на прикладі поеми «Paterson» та твору «This Is Just To Say») із фільмом і безпосередній перехід однієї знакової системи в іншу. Крім більш-менш прямого і явного впливу літератури на кіномистецтво через алюзії або ж цитування творчості американського поета-модерніста, поезія Вільямса стає прецедентом для створення стилізованих віршів головного персонажу фільму, написаних у свою чергу сучасним американським поетом Рonom Паджеттом («Another One», «The Run», «Love Poem») та самим Джармушем («Water Falls»). У цій статті ми також порівнюємо поезію Паджетта і Джармуша з деякими віршами Вільямса («Blizzard», «To A Poor Old Woman»), щоб продемонструвати схожість мотивів та образності. Роботу режисера можна тлумачити як втілення ідеї шукати поезію у буденному або що повсякденність – вже поезія. Фільм Джармуша про буденність дає можливу відповідь на питання літературної антропології чому література як медіум важлива у житті людини: творчість – це сенс життя. Таке проникнення одного виду мистецтва (поезії) в інший (кінематограф) дає підставу говорити про актуальність тем модерністської поезії в контексті сучасності та про значення і цінність простого, буденного для творчості загалом.

Ключові слова: Вільям Карлос Вільямс; «Патерсон»; Джим Джармуш; «поетичне кіно»; інтермедіальність; модернізм.

Daria Munko

PhD student at World Literature Department
Oles Honchar Dnipro National University
<https://orcid.org/0000-0002-3048-3416>
dmunko333@gmail.com

**«EVERYDAY LIFE» IN THE WORKS BY W. C. WILLIAMS AND J. JARMUSCH:
FROM POETRY TO POETICS. INTERMEDIALITY**

Abstract. The article examines William Carlos Williams' works that focus on the everyday, mundanity, and poetize daily life which was common in modernist literature. In our time, Williams' poetry inspired director Jim Jarmusch to make a poetic film «Paterson» about everyday life and the poetic potential of ordinary routine life. The director reinterprets Williams' ideas and makes a complex, postmodern film about everyday life in the small town Paterson, where he depicts the routine life of his main character, a bus driver. This life, despite its external simplicity and triviality, encourages the hero named Paterson to read modernist literature and write his own poems whose themes and images are intertwined with the work of the well-known Paterson resident, William Carlos Williams himself. In particular, we examine the intermedial interaction of Williams' works («Paterson» and «This Is Just To Say») with the film and the indirect transition of one sign system into another. In addition to the more or less direct and explicit influence of literature on film through allusions or quotations from the work of the American modernist poet, Williams' poetry becomes a precedent for the stylized poems of the film's main character, written by a contemporary American poet Ron Padgett («Another One», «The Run», «Love Poem») and Jarmusch himself («Water Falls»). In this article, we also compare Padgett's and Jarmusch's poetry with some of Williams' poems («Blizzard», «To A Poor Old Woman»), to demonstrate the similarity of motifs and imagery. The

director's work can be interpreted as a manifestation of the idea of looking for poetry in the everyday, or that everyday life is already poetry. Jarmusch's film about everyday life provides a possible answer to the question of literary anthropology «why is literature as a medium important in people's lives» – creativity is the very meaning of life. This penetration of one art form (poetry) into another (cinema) gives grounds for speaking about the relevance of the themes of modernist poetry in the context of modernity and about the meaning and value of simplicity for creativity in general.

Key words: *William Carlos Williams; «Paterson»; Jim Jarmusch; «poetic cinema»; intermediality; modernism.*

Постановка проблеми. Відображення повсякденності у тій чи іншій мірі у літературному творі можна зустріти у будь-яку культурну епоху. Однак більш конкретний інтерес до впливу повсякденного та буденного на формування особистості простежується з 19-го століття. Особливо яскраво це відобразилось у реалістичному та натуралістичному напрямі. Буденність у цих естетичних напрямках була здебільшого зображена авторами негативно, як у Е. Золя, або ж їх герої критикували її та відмовлялися приймати, як героїня «Пані Боварі» Г. Флобера – водночас ставали її (повсякденності) жертвами і уособленнями.

Зовсім іншу характеристику буденність отримує від модерністів. Д. Джойс та В. Вульф, наприклад, вже бачать у повсякденності творчу силу. Саме у ній людиною проживається життя; саме у щоденній рутині народжуються думки, почуття, мрії, які і по суті формують наше життя, а не лише події, що з нами відбуваються. Модерністи звернулися до повсякденності та перетворили її у предмет естетичного осмислення. Сюрреалісти, імажисти, дадаїсти по-різному рефлексували щодо значення простого, рутинного у житті. Яскраво демонструють зміну поглядів митців початку 20-го ст. відомі реді-мейди М. Дюшана, який арт-об'єктами обрав звичайні повсякденні речі, без яких не можна уявити собі життя будь-якої людини, але які в той же час ніяк не асоціюються з чимось поетичним чи високим. Автори прози також включали предмети повсякденності (оголошення, меню, вивіски) та побутові щоденні ритуали у свої твори. В. Вульф і Д. Джойс особливо цінували творчий потенціал повсякденності для своїх модерністських пошуків. Можна говорити, що вже в цей період відбувається зближення високого і низького у мистецтві.

Серед причин звернення до цієї теми було бажання людини віднайти спокій та стабільність у мінливому світі. Традиційні форми здавалися письменникам нездатними висловити нове світовідчуття у час між світовими війнами, висловити погляди на новий устрій життя, суспільства і на місце людини у ньому. Модерністи піддавали

сумніву стабільність існуючої цивілізації, міркували про сутність людини. Не було більше єдиних істин, правда стала відносною і ніщо не може бути повністю пізнаним, визначеним. Ці погляди відображалися як на темах їх творів, так і на формі вираження (потік свідомості). Саме тому буденність та рутинність стають для модерністів у парадоксальному сенсі тим орієнтиром, тією основою, яка може повернути це відчуття стійкості, заземленості та захищеності. Поети-модерністи також експериментували с формами вираження та темами, у тому числі вони торкалися теми повсякденності. Серед такої поезії особливе місце посідає творчість американського поета Вільяма Карлоса Вільямса, адже його зображення повсякденності піддається подальшому інтермедіальному переосмисленню сучасним мистецтвом, що і аналізується у статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом ХХ ст. явище повсякденності («everyday life») та її аспекти неодноразово розглядалась у філософії, соціології, культурології, філології. Вважається, що першим про повсякденність заговорив З. Фрейд («Психопатологія повсякденного життя», 1904 р.). Далі вона досліджувалась у феноменології, зокрема Е. Гуссерлем. Протягом 20-го ст. і в наш час до неї зверталися у своїх роботах П. Бергер («Соціальне конструювання реальності. Трактат з соціології знання», 1966 р.), А. Лефевр («Критика повсякденного життя», 1947-1981 pp.), М. Де Серто («Винаходження повсякденності» 1980 р.), А. Шюц («Структури життя-світу», 1973 р.) та ін. У філології та літературознавстві її торкалися У. Еко, Ю. Лотман, досліджували О. Лаптева, Т. Струкова. Ця тема стає актуальним предметом дослідження крізь призму літературної антропології, яка дозволяє по-новому подивитися на текст та поглибити варіанти його прочитання. Саме тому у свою чергу стає цікавим аналіз повсякденного у модерністській поезії В. К. Вільямса та його інтермедіальний вплив на інші види мистецтва, у чому і полягає **мета статті**.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Поет вмів бачити красу у буденному й звичному, можливо саме тому, що вів просте життя лікаря і повсякденні зустрічі, деталі, що оточували його, надихали творити вечорами після роботи: «he recognized that his role as a doctor gave him the access to lives that would otherwise remain unknown and unrecorded» [6, p.2]. Поезія Вільямса відрізняється від творчості інших американських модерністів як смислами, так і мовою. Для нього важливо було використовувати розмовну «американську мову» з «американськими ідіомами», щоб наблизити творчість до читача. Метою було показати, що звичайне, тривіальне життя будь-якої людини може бути поетичним і може надихати саме по собі.

Його «everyday life» поєднувалось з «індустріальною» проблематикою. Індустрія втручалась у звичне життя, трансформуючи його і викриваючи проблеми, що тепер вимагали від мистецтва філософського осмислення. Очевидно, що поета того часу не можуть не хвилювали наслідки американської індустріалізації – відчуження між людьми, раціоналізм, прагматизм духовного життя. Вільямс прагнув передати особливе світовідчуття людини, що живе у такому новому суспільстві, та передати специфічний вигляд промислової дійсності, її ритми, пейзажі. Він намагається зрозуміти упорядкований, замкнений у собі світ, створений індустріалізацією і поетично віднайти у ньому гармонію [1, с.340].

Вільямс протягом свого творчого життя дотримувався принципу зображуваності та предметності: «No ideas but in things» [13, p. 174], що значить, ідеї мають бути вираженими у речах. Це, по суті, означало переверот у сприйнятті поезії (але й продовження ідей і практик Т. С. Еліота). Поет має не описувати своє враження від речей, а підібрати такі слова, щоб в уяві читача одразу народився образ.

Вірш Вільямса був лаконічним, строгим за формою і, звичайно, яскраво образним. Ліричний герой, узагальнюючи, проти насильницької раціоналізації духовного життя і прагне возз'єднатися з реальністю і всесвітом [1, с. 341]. Поезія Вільямса навчає індустріальну людину подолати відчуження через возз'єднання із світом, заново бачити красу, знаходити внутрішню цілісність (self-reliance) та сприймати світ довко-

ла, у тому числі і через повсякденність. У цьому можна побачити подібність чи продовження ідей трансценденталістів, зокрема Волта Вітмена.

Згідно з думкою дослідника творчості Вільямса Еріка Б. Вайтом (2016), вірші поета досліджують теорію американського філософа-прагматика Джона Дьюї – «the locality is the only universal» [11, с.9]. Тому одним з принципів поета стало писати про локальне, про конкретний світ, адже у окремих деталях, фрагментах, можна побачити цілісну, масштабну картину будь-чого: «to make a start,/ out of particulars/ and make them general» [13, p.3]. Цей принцип поєднуються з фокусом на повсякденність, яка здатна надихати на творчість. Локальність тем і мотивів та використання простої розмовної мови дозволили В. К. Вільямсу зробити вклад у розвиток національної літератури.

Інтерес до локального найяскравіше демонструє поема із п'яти частин, magnum opus Вільямса «Paterson» – енциклопедія життя типового індустріального міста. Писалась поема у період з 1946 по 1958 рік. На її створення автора надихнув «Улісс» Дж. Джойса. Вільямса цікавила роль Дубліну у романі Джойса. Для поета місто було героєм роману і він хотів знайти аналогічне місто в Америці для свого твору. Обрав він знайоме йому «непоетичне» місто Патерсон, що знаходиться близько до його рідного Нью-Джерсі; воно також сподобалось йому з точки зору географії, яку можна описати у поемі. Поема також стоїть в одному ряду з великими модерністськими поемами Т. С. Еліота «The Waste Land» та Е. Паунда «The Cantos», однак пафос «Патерсона» в іншому: локальне та повсякденне варті того, щоб бути темами поезії. Як говорив сам Вільямс: «Anything is good material for poetry. Anything» [13, p. 225].

Поему можна назвати масштабним колажем, у якому поезія Вільямса поєднана з різними видами прозових текстів – від історичних документів до тогочасних листів від друзів-поетів. Тому, як зазначає дослідник Пітер Халтер (2006), з точки зору стилю «Патерсон» скоріш гетерогенний, ніж гомогенний твір, бо він складений з розрізнених частин, що не повністю інтегруються [3, с. 51]. Вільямс хотів, щоб «Патерсон» відображав багатогранний американський досвід, тому він включив у поему голоси різних людей різного віку, різного соціального стану, як із його сучасності, так і з минулого. Головною думкою

поеми можна вважати нероздільність поета та його світу (Патерсон – це і місто, і ім'я ліричного героя) [1, с.342].

Отже, особливий інтерес до типового і повсякденності, відмінний від типізації чи зображення середовища в літературі 19-го століття, – важливий аспект модернізму. З ходом історії та розвитком суспільства епістемологічна невпевненість, відчуття хаосу та тривога людини зростали, що тепер почало відображатися на творах письменників-постмодерністів. Вони бачать у монотонній та ритуальній повсякденності складне явище, яке відображає але й моделює життя. У складному і вічно мінливому сучасному світі, що важко (або і неможливо) пізнати одним із варіантів «порятунку» для людини може стати рутинна повсякденність, що дозволяє відчувати себе належним до певного місця і часу.

Саме повсякденність дає шанс віднайти стабільність у нестійкому глобалізованому постмодерному світі завдяки своїй охоронній якості. Варто говорити тут про роль індивідуальної повсякденності, яка стає дійсно цінною, власною гаванню, де людина може проживати своє життя гармонійно, спокійно і осмислено.

Таку цінність повсякденного у наш час досліджує і постмодерністський кінематограф. Так, наприклад, американський режисер незалежного кіно Джим Джармуш, продовжує рефлексувати щодо краси і поетичності буденного і створює поетичне кіно «Paterson» (2016 р.), вочевидь надихнувшись творчістю Вільяма Карлоса Вільямса. Поет-модерніст мав значний вплив на постмодерністську американську поезію, тому не дивно що його роботи виходять за рамки одного медіа у вимір кіно.

Джармуш – великий поціновувач поезії. Вивчаючи англійську літературу у Колумбійському університеті, він знайомиться з поетами-викладачами – Кеннет Кох та Девід Шапіро, які надихнули його писати та вивчати поезію [10]. Першим дійсно поетичним фільмом став «The Dead Man» (1995 р.), де режисер звертався до лірики Вільяма Блейка. Тепер же, у 2013 році, Джармуш створює фільм «Paterson», у якому намагається дослідити феномен самої поезії і пояснити, що її народжує.

Фільм «Патерсон» не пряма адаптація поеми і він не намагається нею бути. Проте за настроєм та окремими ідеями вони дуже близькі. Сюжет

максимально простий – він не слідує класичній структурі наративу, у ньому немає конфлікту. Фільм демонструє сім днів із життя головного героя на ім'я Патерсон, що живе у місті Патерсон. Він водій автобуса, але у вільний час він пише вірші, що аллюзивно відсилає нас до реального Вільямса-лікаря/поета. Кожен день Патерсон прокидається рано, а його дружина Лора ще спить. Він йде пішки на роботу. По дорозі чи в перервах між рейсами він складає вірші, у самому автобусі слухає випадкові розмови пасажирів. Ввечері, повернувшись пішки додому, він вигулює пса Марвіна, йде в бар випити пиво і повертається додому. І так майже щодня з незначними змінами. Рутинні та ритуальні епізоди з життя героя розбавлені віршами, розмовами з дружиною (хоч більше говорить вона), зустрічами з випадковими людьми та іншими поетами.

Патерсон не хоче опублікувати свої вірші; вони для нього – це щось особисте, приватне. Пише він наодинці, і надихає його все довкола. Знає про його талант лише дружина Лора, яка, може здатися, зовсім не підходить тихому інтроверту Патерсону. Їхнє кохання, наче поезія, гармонійне, проте дещо незрозуміле. Життя Лори, до речі, також доволі просте і монотонне, хоча і контрастне до життя Патерсона: вона експресивна, активна, тому щодня захоплюється новою справою – то випіканням кексів, то грою на гітарі (при чому всюди присутні чорно-білі патерни). Однак у цьому також можна побачити інтерпретацію іншого варіанта повсякденності від Джармуша.

Життя героя видається простим і щасливим. Єдиним серйозним інцидентом стало те, що його пес Марвін зруйнував зошит з віршами. Патерсон, звичайно, засмучений, але є надія в кінці, що він продовжить писати.

Цікаво те, як саме у фільмі відбувається цей інтермедіальний перехід однієї знакової системи (текст поезії) у іншу (кіномова). Наприклад, у фільмі згадуються Петрарка (листівка у ланчбоксі; Лора порівнює Патерсона з ним, бо вона його «Лаура»), Емілі Дікенсон (у розмові з дівчинкою-поетесою), Френк О'Хара (його збірка у підвалі героя), Аллен Гінзберг (поет, який також жив у місті Патерсон). Джармуш включає до фільму друковане видання Вільямса «Патерсон»: одну має Патерсон вдома; іншу у перекладі читає японець, якого герой зустрічає у кінці фільму. Дізнавшись, що герой водій

автобуса і пише вірші, він каже: «A bus driver in Paterson. Ahhh. This very poetic. This could be a poem by William Carlos Williams» [4]. Режисер включає відомі рядки-цитати з поеми: «to make a start./ out of particulars» [13, p.3] і «no ideas but in things» [13, p.174]. Повністю Патерсон зачитує дружині із збірки один із найвідоміших віршів Вільямса «This is Just to Say», який більше нагадує залишену вдома записку. Можна також помітити фото поета у будинку Патерсона. Водоспад, до якого часто приходять герой – той водоспад, що зображений на обкладинці «Патерсона» Вільямса.

Вірші, що пише сам герой безперечно схожі на вірші самого Вільямса. У фільмі це звучать вірші (деякі написані саме для фільму) Рона Паджетта – представника нью-йоркської школи поетів. Він консулював Джармуша під час роботи над фільмом та спочатку не хотів писати нові вірші, але потім прийняв цей виклик: «Why can't I just really accept this challenge?» [9]. Першою в фільмі ми чуємо і бачимо його «Love Poem» (1974), яку герой у фільмі, як і сам автор, присвячує дружині. Епізод, у якому ми знайомимося з віршем, починається повільною зміною кадрів, що зображують різні частини ландшафту міста, перехожих, дітей. Камера розташована з точки зору героя, тому ми розуміємо, що таким місто бачить Патерсон щодня. На фоні грає спокійна інструментальна музика, що налаштовує на меланхолічний, «поетичний» лад. Далі з'являється кадр із самим героєм, що веде автобус і він розмивається у кадр з водоспадом, на тлі якого курсивом з'являється текст «Love Poem». По мірі того, як рядки впливають, Патерсон їх озвучує. Крупний план (close-up) водоспаду змінює його ж вигляд здалеку. Далі ми бачимо героя, що дописує цей вірш, дивлячись на цей водоспад. Поступово кадр розмивається у зображення згаданих у вірші сірників «Ohio Blue Tip» та того, як вони горять, водоспаду, а потім додається шар з кадром записника Патерсона. Завершується перехід крупним планом з Лорою у ліжку. Це доволі художнє поєднання тексту, музики, кадрів допомагає краще відчутти поезію, настрій героя і показує глядачу, як саме ця поезія могла народитися у монотонній рутині днів.

Подібним чином інші вірші, написані Паджеттом, вплетені у канву фільма. Камера часто слідує

за переміщенням Патерсона містом, за його спостереженнями, письмом. Ми бачимо пусті індустріальні локації, фабрики, заводи, що відсилає нас до індустріальної епохи міста, зображеного Вільямсом, і це місто тепер стає музою поета Патерсона.

Світ довкола предстає глядачу через його погляд. Також окремі деталі, такі як розміщення збірок його улюблених поетів, комунікують нам, що ще, крім міста та людей, надихає героя на написання своїх віршів. Серед інших візуальних засобів фільм використовує мотив близнюків, які постійно зустрічає Патерсон, що є образним варіантом внутрішньої рими для поетичного кіно, яким є «Патерсон».

Хід думок героя та його «творчий процес» найкраще відображено у вірші «Another One»:

Another One

When you're a child you learn there are three dimensions

Height, width and depth

Like a shoebox

Then later you hear there's a fourth dimension

Time

Hmm

Then some say there can be five, six, seven...

I knock off work

Have a beer at the bar

I look down at the glass and feel glad (Padgett)

Ми вже побачили, у які моменти герой пише та що, його спонукає до філософських міркувань. У цьому вірші ми бачимо, як зароджується думка героя і як він повертається до реальності під час свого ритуального щоденного походу у бар на пиво. Ліричний герой у кінці стверджує, що йому радісно. У повільному ритмі, йому вдається помічати і цінувати життя. Ось як рутинна, буденність, на прикладі Патерсона, недивлячись на свою зовнішню простоту, є творчо плідною та стає його спокійним, але щасливим варіантом існування. В останніх рядках можна помітити схожість з віршем Вільямса «To a Poor Old Woman»: «Comforted/a solace of ripe plums/ seeming to fill the air/ They taste good to her» (Williams).

Інший вірш Паджетта «The Run» перегукується з «Blizzard» Вільямса:

Blizzard by W.C.W

Snow:

years of anger following

hours that float idly down —

the blizzard

The Run by R. Padgett

I go through
trillions of molecules
drifts its weight
deeper and deeper for three days
or sixty years, eh? Then
the sun! a clutter of
yellow and blue flakes —
Hairy looking trees stand out
in long alleys
over a wild solitude.
The man turns and there —
his solitary track stretched out
upon the world (Williams)

to make way for me
while on both sides
trillions more
stay where they are.
The windshield wiper blade
starts to squeak.
The rain has stopped.
I stop.
On the corner
a boy
in a yellow raincoat
holding his mother's hand (Padgett)

Обидва вірші схожим чином описують спостереження ліричного героя за світом; обидва вірші меланхолічні і описують самотній стан героя. Самотність у Вільямса дика («wild») і це підкреслено сніговою бурєю («blizzard»). Паджетт, для Патерсона, обирає дощ («The rain has stopped. I stop»), бо тут герой не стільки самотній, скільки просто наодинці з собою під час своїх звичних автобусних рейсів. Образність різна (хоч і близька), однак прийоми для її досягнення обрані подібні - предметні описи речей або явищ довкола.

Один із віршів у фільмі «Water Falls», написаний самим Джармушем (2016):

Water falls from the bright air
It falls like hair
Falling across a young girl's shoulders
Water falls
Making pools in the asphalt
Dirty mirrors with clouds and buildings inside
It falls on the roof of my house
It falls on my mother and on my hair
Most people call it rain (Jarmusch, 2016)

Тут фігурують схожі образи природи (водоспад, хмари, дощ) та порівняння (волосся-водоспад), які використовують і Вільямс, і Паджетт аби передати внутрішній стан ліричного героя.

Результати дослідження. Джармуш вважає, що його фільм скоріше слідує поетичній формі; це не поезія у формі фільму [5], тому, дійсно, назвати фільм екранізацією важко. Описуючи свій стиль та любов будувати кіно із сцен, які інші режисери зазвичай вирізають, Джармуш порівнює свої роботи з поезією: «Poetry allows you to do this more than prose, for example» [5].

Він створив фільм, якому вдається викликати у глядача почуття любові до простого, повсякденного, якому вдається показати красу такого життя, і який стає власною поезією режисера, його поетичним фільмом, що «працює» подібно до віршів самого Вільямса. Такий фільм-оммаж, наче вірш – можна лише відчувати, а не зрозуміти.

Роботу режисера можна тлумачити як втілення ідеї шукати поезію у буденному. Проте, насправді, ідея може бути глибшою: повсякденність – вже поезія.

Крім повсякденності та феномену людини, літературна антропологія досліджує явище самої літератури як медіуму, чомусь необхідного у житті людини. Джармуш дає можливу відповідь своїм фільмом: творчість – це сенс життя.

Як «Патерсон» Вільяма Карлоса Вільямса говорить про нероздільність поета з його світом, так і фільм «Патерсон» підтримує цю думку. Вільямс так говорив про важливість повсякденного в поезії: «No one believes that poetry can exist in his own life. The purpose of an artist, whatever it is, is to take the life, whatever he sees, and to raise it up to an elevated position where it has dignity» (А поем and its parodies). Фільм Джармуша зміг передати своєю кіномовою актуальність тем модерністської поезії в контексті сучасності та значення і цінності простого, буденного для творчості.

Перспективи подальших розвідок. Перехід у нове медіа може спровокувати новий інтерес публіки до поеми Вільямса. Звичайно, більшість буде шукати у творі оригінальну ідею повсякденності, якої торкається фільм, або ж просто шукатимуть цитати, згадані у фільмі. Тим не менш, навіть ті нові читачі, що звернуться до оригіналу з такою метою, мають шанс познайомитися з поезією модернізму та відкрити для себе нові рівні прочитання поезії

минулого. Саме через ці нові рівні важливо досліджувати подібні інтермедіальні переходи літератури

у вимір кіно і у подальшому, особливо такі не прямо адаптовані твори, чий перехід важко визначити.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зверев, А. (1978) *Индустриализм и литература США. В Я. Н. Засурский (Ред.), Литература США XX века. Опыт типологического исследования (Авторская позиция, конфликт, герой)* (с. 313-358). Москва: Издательство «Наука».
2. *A poem and its parodies - This is Just to Say*. Retrieved from: <https://www.theattic.space/home-page-blogs/2019/7/19/a-poem-and-its-parodies-this-is-just-to-say>
3. Halter, P. (2016) *Williams and the visual arts*. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (pp.37-52) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
4. Jarmusch, J. (Director). (2016) *Paterson*. USA: Amazon Studios
5. Kelsey, C. (2016, December 19) *Jim Jarmusch's Poetic Verse*. Retrieved from: <https://www.interviewmagazine.com/film/jim-jarmusch-paterson>
6. MacGowan, C. (2016) *Introduction: the lives of William Carlos Williams*. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (p.1-7) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
7. Padgett, R. *Another One*. Retrieved from: <https://www.lyrikline.org/en/poems/another-one-14572>
8. Padgett, R. *The Run*. Retrieved from: <https://www.lyrikline.org/en/poems/run-14571>
9. Staff, H. (2017, January 26) *Ron Padgett's Four Original Poems for Jim Jarmusch's Paterson*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/harriet-books/2017/01/ron-padgetts-four-original-poems-for-jim-jarmuschs-paterson>
10. Taubin, A. (2018, May 14) *Dead Man: Blake in America*. Retrieved from: <https://www.criterion.com/current/posts/5619-dead-man-blake-in-america>
11. White, E. B. (2016) William Carlos Williams and the local. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (p.8-23) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
12. Williams, C. W. *Blizzard*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/poems/45496/blizzard-56d225206b7ca>
13. Williams, W. C. (1963) *Paterson*. Retrieved from <https://archive.org/details/PatersonWCW/page/n247/mode/2up>
14. Williams, C. W. *To a Poor Old Woman*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/poems/51653/to-a-poor-old-woman>

REFERENCES

1. *A poem and its parodies - This is Just to Say*. Retrieved from: <https://www.theattic.space/home-page-blogs/2019/7/19/a-poem-and-its-parodies-this-is-just-to-say>
2. Halter, P. (2016) *Williams and the visual arts*. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (p.37-52) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
3. Jarmusch, J. (Director). (2016) *Paterson*. USA: Amazon Studios
4. Kelsey, C. (2016, December 19) *Jim Jarmusch's Poetic Verse*. Retrieved from: <https://www.interviewmagazine.com/film/jim-jarmusch-paterson>
5. MacGowan, C. (2016) *Introduction: the lives of William Carlos Williams*. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (p.1-7) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
6. Padgett, R. *Another One*. Retrieved from: <https://www.lyrikline.org/en/poems/another-one-14572>
7. Padgett, R. *The Run*. Retrieved from: <https://www.lyrikline.org/en/poems/run-14571>
8. Staff, H. (2017, January 26) *Ron Padgett's Four Original Poems for Jim Jarmusch's Paterson*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/harriet-books/2017/01/ron-padgetts-four-original-poems-for-jim-jarmuschs-paterson>
9. Taubin, A. (2018, May 14) *Dead Man: Blake in America*. Retrieved from: <https://www.criterion.com/current/posts/5619-dead-man-blake-in-america>
10. White, E. B. (2016) William Carlos Williams and the local. In C. MacGowan (Ed.) *The Cambridge Companion to William Carlos Williams*. (p.8-23) Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CCO9781316154991>
11. Williams, C. W. *Blizzard*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/poems/45496/blizzard-56d225206b7ca>
12. Williams, W. C. (1963) *Paterson*. Retrieved from <https://archive.org/details/PatersonWCW/page/n247/mode/2up>
13. Williams, C. W. *To a Poor Old Woman*. Retrieved from: <https://www.poetryfoundation.org/poems/51653/to-a-poor-old-woman>
14. Zverev, A. (1978) *Индустриализм и литература США. В Я. Н. Засурский (Ред.), Литература США XX века. Опыт типологического исследования (Авторская позиция, конфликт, герой)*, (pp. 313-358). Москва: Издательство «Наука».